

Псауныгъэр къызкъонэштыр

Коронавирусыр цыфым къеузыгъэмэ къэзыгъэлэгъорэ анализыр республикэм илабораториищымэ непэ аашашы — къэбзэнгъэм ыкы эпидемиологиим и Гупчэ, зэпахыре узхэмкэ Мыекъопэ сымэджэшым ыкы кышьо-венерологическэ диспансерым ахэр ахэтых. Пандемиим игъэмэфэ лъехъан ельтыгъэмэ, джыдэдэм ковидыр къызэуалэхэрэм япчыагъэ фэдитлукэ хэхъуагъ.

Мафэ къес уштыйн 1000 — 1250-рэ лабораториехэм аашашы, пандемиер къызежъагъэм щегъэжъагъэу улъякун мин 200 фэдиз ашыгъах. Анализхэр зэрагъэтыхэрэм ахэтых пэтху-лутху, ОРЗ зилэхэр, пневмоние зыфагъэуцгъэхэр, коронавирус къызэуэгъэхэр ыкы ахэм зэхъынгъэ зыдирялагъэхэр, Іекъыбым клону е къыкъыжыгъэ Ѣщихэр, операции ашыщихэр. А зэлстэум зэрафырикъухэрэм ыкы анализхэм зэфхъысыжъэу къагъэлъягохэрэм нэпцхэр («ложноположительнэхэр» ыкы «ложноотрицательнэхэр») ахэтэу зыкъехъурэр зэдгашшэмэ тшлонгью туупчэхэр фэдъэзагъэх къэбзэнгъэмкэ ыкы эпидемиологиимкэ республике Гупчэм иврач шхъаэу Айтэчыкъо Мариет Нурбый ыпхъум.

(Икзух я 5-рэ нэклуб. ит).

Адыгеир зызэхащагъэр ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхъыгъэ Йофтхъабзэхэм зызэрафагъэхъазырь Урысые Федерациием и Правительствэ Ѣштегуущы Нагъэх

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат Москва зэком, Урысые Федерациием и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэу Дмитрий Чернышенкэм ыклагъ.

Шъугу къэтэгъэкъыжы Урысые Федерациием и Президентэу Владимир Путинъ Адыгэ Республикэр зызэхащагъэр ильэси 100 зэрэхъурэр 2022-рэ ильэсм хэгъэунэфыкъыгъэнэм ехъылэгъэ Указыим 2017-рэ ильэсм ичэптиогъу зэрэктэхагъэр. Урысые Федерациием ивице-примьерштыгъэ Виталий Мутко япашау зэхэшэкто комитетым тапэкэ зэхэсигъо заулэ илагъ. Урысые Федерациием культурэмкэ и Министерствэ ягусэу йофтхъабзэу зэрахъаштхэм ялан зэхагъэуцагъ ыкы аухэсигъ. А йофтхъабзэхэм ашыщхэм язэхэшэн фежъагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ Урысые Федерациием и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэ зэлүкігъум тхъаугъэпсэу Ѣшигъыагъэр Адыгэем и автономие ильэси 100 гъогуане къызэрикүгъэм фэгъэхъыгъэ йофтхъабзэхэм язэхэшэнкэ федеральнэ гупчэр ыпхъягъуцэхэрэм фэш.

Къумпъыл Мурат джащ фэдэу йофтхъабзэу джыдэдэм зэрахъэхэрэми, тапэкэ зэхашащхэм ягугу къышыгъ.

Планым къызэрэшыдэлъятағъэм тетэу цыфхэр жуғъэу зыхэлжъэшт культуры ѹофтхъабзэхэр, къэгъэлэгъонхэр, зэнэкъокъухэр, театрэхэм, концертхэр зэхэзыщэрэ организациехэм якъэгъэлэгъонхэр, дунэе, шольыр мэхъанэ зилэ фестивальхэр Ѣшыэштых. Ткъюш республикэхэу Къэбэртэе-Бэлъкъарми, Къэрэшэе-Щэрджеэсми къэралыгъо гъэпсыкэ ялэ зыхъугъэм ынж лэшлэгъу гъогуане къызэракуғъэм епхыгъэ мэфэкъим ихэгъэунэфыкъынкэ проект заулэ зэдагъэцэлэнэу рагъухъэ.

Культурэ-тарихъ альбомхэм, каталогхэм, краим ихшишэ къэзыотэрэ тхильхэм якъыдэгъэкъын зыфагъэхъазырь, тарихъ-документалынэ фильмэу «Становление» зыфиорэрэ адыгэ пышсэхэм ахчыгъэ анимационнэ фильмэу «Тым иосытхэр» зыфиорэрэ язэхэгъеуцон дэлжэхъэх.

Ахэм анэмыккэ инфраструктурэхэм ягъэпсын, социальнэ учреждениехэм ягъэкъэжын атегъэпсхъягъэ ѹофтхъабзэхэри зэрахъанхэу рагъухъэ. Цыфхэм

ящылэкэлэ-псэукэ зыкъеғэлэтигъэнимкэ, фэло-фашшэхэм ягъэцэкъэнкэ, инвестициихэр нахыбэу республикэм къыхалъханхэмкэ ахэм мэхъанэшо зэрялэр Адыгэим и Лышъхъэ къыхигъэшыгъ. Учреждениехэу агъэцэкъэштхэм республикэмкэ мэхъанэшо зэрялэр, Адыгэим Ѣшпэсурэ цыф лъэпкъыбэмэ якултурэ къен икъеухъумэнкэ ахэм пшъэрлыншо зэрагъэцаклэрэр аш къыуагъ.

Ахэм зэу ашыщ федеральнэ, шольыр мэхъанэ зилэ саугэштэу агъэцэкъэшыгъэр. Ар Зэкъошныгъэм исаугэштэу

Адыгеир Урысые зэрэхэхъагъэм фэгъэхъыгъэу агъэуцугъэр ары. Джащ

фэдэу искуствэхэмкэ Адыгэ Республике колледжэ Тхъабысымэ Умарэ ыцэ

зыхъирэм игъэцэкъэжын maklo, искуствэхэмкэ республике еджаплэу Лъэцэрыкъо Кимэ ыцэ зыхъирэм игъэцэкъэжын аухы. Къихъашт ильэсм

Адыгэ Республикэм сурэтхэмкэ игалрее, Адыгэ Республикэм лъэпкъ куль

турэмкэ и Гупчэ гъэцэкъэжын ѹофтшэнхэр ашыклоштых.

Лъэпкъ проектхэмрэ Адыгэ Республикэм ия 100-рэ ильэс ихгээнэфыкъынрэ къадыхэлъягъэ ѹофтхъабзэхэм Урысые и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэ къадыригъэштагъ. Федеральнэ ыпхъягъу зищикигъээ проектхэмкэ Урысые Федерациием и Правительствэ иведомствэхэу зытефхэрэм пшъэрлынэфагъэхэр афашыщтых.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу

Псэолъашыным республикэм зыщегъушомбгъугъэним пае

Компаниеу «ДОМ. РФ» зыфиорэм игенеральне директорэу Виталий Муткорэ Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ тыгъуасэ Москва зэүккэгъу щизэдиряагь. Псэолъашыным зегъушомбгъугъэнимкэ зигугъу къэтшыгъэ компанием республикэм зэдэлжээнигъэ кызэрэдьриэштим епхыгъэ юфыгъохэм мыш щатгущыагъэх.

Адыгейим и Лышхъэу Виталий Мутко тхьеугъэпсэу риуагь республикэм ижью ыльгъухэрэм къаззрадыргъэштагъэм фэш. Псэолъашынымрэ къалехэм язэтгээпсиханрэ япхыгъэ пшэрылхэм язэшохынкэ федеральне гупчэм зэдэлжээнигъэу дырьлэм зегъушомбгъугъэним мэхъанэшо зэриэр аш хигъеунэфыгъыгь.

Банкэу «ДОМ. РФ» зыфиорэм ипащэу Виталий Мутко республикэм эзпхынгъэ пытэ къыдирэ зэрэшонгъор къыуагь, псеуплэхэм атгээпсихэгъэ къэралыгьо политикэр республикэм щыпхырышигъэнымкэ компанием амалэу илхэм къатгущыагъэх.

«Тикомпание пишэрильэу зыфигъеуцужырэр унэхэр мыльапиэу Ѣзгъэнхэр, ипотека чыфэмкэ цыфхэм фэгъэ-къотэнгъэхэр афэшигъэнхэр ары. Адыгейим Ѣзыпсэурэ цыф куп заулэмэ фэгъэкъотэнгъэ зиэ ипотекэмкэ цыфхэр къятынэу тыхъазыр, проект финансированиемкэ зэдэлэжээнигъэ адэтишы тиЮигъу. Банкэу «ДОМ. РФ» зыфиорэм испециалистхэр Адыгейим ипсэолъэшИхэм Ѣзыгъэгъу къаратынам фэхъазырых», — хигъеунэфыгъыгь

Виталий Мутко.

Банкэу «ДОМ. РФ» зыфиорэм ипащэ джащ фэдэу республикэм ижью къыфильтэгъугь федеральне чыгухэу шуагъэ къйтэу амыгъефедэхэрэм атгээпсихэгъэхэе программэх эхъялнэ.

Къумпыл Мурат зэукигъум зэрэшхигъеунэфыгъэмкэ, хабзэм иреспуб-

ликэ къулыкъухэр лъэшэу зыпылхэр псэолъашыным зегъушомбгъугъэнир, лъэпкэ проектэу «Псэуплэмрэ къэлэ щылакъэмрэ» зыфиорэм ижэцэлэнкэ хэгъэгум и Президентэу Владимир Путинным къыгъеуцугъэ пшэрылхэр гэцэлгээнхэр ары. Адыгейим и Лышхъэу зэукигъум къызэрэшхигъэштгээмкэ, федеральне гупчэм, компаниене «ДОМ. РФ» зыфиорэм яамалхэр шуагъэ къйтэу агъефедэн фэе.

«Псэолъашынымкэ проектхэм мыльку къафэтиупыгъэнымкэ шэхъякъэхэм зэртехъагъэхэм, ипотекэмкэ чыфэтынир зерагъефедэрэми, ыпэкэ амыгъефедэштыгъэ чыгухэр агъепсэолъэнхэм зэрэ-

техъагъэхэм республикэм хэхъоныгъэ разгъашыгът. Компаниене «ДОМ. РФ» зыфиорэм зэдэлжээнигъэу дытиэм зедгъушомбгъун фэеу сэлъитэ. Компанием ипрограммэхэмрэ аш иопытэр Адыгэ Республикаем Ѣзыпсэурэ нэбгырабэмэ къафэфедэшт, унэ ялним епхыгъэ юфыгъор ахэмкэ зиэшахын альэкъыгът», — хигъеунэфыгъыгь Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэу ипресс-къулыкъу

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикаем и Къэралыгьо Совет — Хасэм и 55-рэ зэхэсигьо видеоконференции шыккэм тетэу 2020-рэ ильэсийн чынбыгъум и 28-м зэхажэшт.

Зэхэсигьом зыщахэппэштхэм мыш къыккэлтыкъор юфыгъохэр ахагъехъагъэх: законо-проектхэу «Адыгэ Республикаем изаконху «Муниципальнэ образованием ипащэ ихэдзын ехыллагь», «Адыгэ Республикаем и Къэралыгьо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехыллагь», «Муниципальнэ образованием илъыкло къулыкъу иде-путатхэм яхэдзын ехыллагь» зыфиохэрэм зэхъокынгъэхэр афэшыгъэхэнхэм афэгъэхыгъэхэм» ятлонэрэу ахэппэштээнэр; законопроектхэу «2019-рэ ильэсийн Адыгэ Республикаем и Законеу «Никотин зыхэль продукциер зыныбжь имыкъу-гъэхэм розничнэу яшгъээнимкэ гунааткэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехыллагь», «Адыгэ Республикаем и Законеу «Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

прокурор итхыльэу Адыгэ Республикаем и Прокурор Инатэлэуагъехъащтим ехыллагъэм къызэрэдьрагъэштэрэ шыккэм фэгъэхыгъэхэм» къуачэ имыгъэжьэу лъытэгъэным ехыллагь», «Адыгэ Республикаем ибюджет зыфыщикирэ мылькум щыщ игъэкүхжигъээнимкэ федеральне бюджетым ичыфэхэр Адыгэ Республикаем ибюджет къызэрэфагъэкъоштхэм фэгъэхыгъэ зээгъэныгъэхэр ухэсигъэхэнхэм ехыллагь», «Адыгэ Республикаем и Законеу «Никотин зыхэль продукциер зыныбжь имыкъу-гъэхэм розничнэу яшгъээнимкэ гунааткэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехыллагь» къуачэ имыгъэжьэу лъытэгъэным фэгъэхыгъэ зыфиохэрэм апэрэу

Зэхэсигьор сыйхатыр 10-м рагъэжэшт. Адыгэ Республикаем и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Чынбыгъым икъэхъуухь
Сэлорын

Зыныбжь хэктата-гъэхэри хэлажъэх

Лъэпкэ проектэу «Демография» зыфиорэм кыгъеуцурэ пшъэрильхэр гъэцэлгэгъэхъуухь хуунхэм фэш Адыгейим юфыгъо гъэнэфагъэхэр щизэшуахых.

Цыфхэм социальнэ фэо-фашизхэр зацафаагъэцакъэрэ гупчэу Мыекуулэ дэтын къышызэуахыгъэ волонтер гупчэм аш фэдэ пшъэриль зэшууехы. «Волонтеры серебряного возраста» зыфиорэ апэрэ шъольыр гупчэм зыныбжь хэктагъэхэр ары щизэштхэр.

— Урысыемкэ волонтер юфшэнам ныбжыкъэхэр нахь фэгъэзагъэх, ау зыныбжь хэктагъэхэри мыш чанэу къыхэлажъэх. Пенсием Ѣзыгъэхэмкэ цыфхэм ыпэкэ зигугъу къэтшыгъэ лъэнэхъом мэхъанэхораты, ящиэнэгъэ Ѣзыгъэ хууцга хэукъуагъэ хуущтэп, — къышыхагъэшыгь Адыгэ Республикаем юфшэнамкэ Ѣзыгъэхэм и Министерствэ.

Непэрэ мафэм къызэрэгильягъорэмкэ, пенсием Ѣзыгъэхэр чаныхыкъи гүкъэкъэу ялэр бэ. Ахэр волонтер движением хэлажъэхэе зыхъукъэ, опытэу Ѣзыгъэхэм аригъэштэгъэхэрэг къагъэлэгъон, япсэукъэ нахыншу ашын альэкъы. Социальнэ фэо-фашизхэр зыгъэцакъэрэ учреждениехэм ахэр 1эпилэгъушхо афэхъунхэ альэкъышт.

АБРЭДЖ
Сэтэнай.

«Театр у трех дорог» зыфиорэ театрэм экологилем епхыгъэ проектынкэ мыгъэрэ сезоныр къызэрэхийгъэ. Аш къыдыхэлтыгъэу шэмбэт шыхъаф Адыгейим Ѣзыгъэхэмкэ, «Хочешь спасти природу, начни с себя» зыфиорэ акции зэхажагь.

Театрэм хэт артистхэр пчэгум итхэу чынопсым икъэхъуумэн лъыгъэлэхъир пшъэриль шхъялэу нэбгырэ пэпчэ зыгъицэцүжийн зэрэфаэр къалуагь, пыдзафэхэм тэрээзэ цыфхэр адэзеклонхэм мэхъанэшо зэриэр къыхажэшыгъ.

— Экологилем фэгъэхыгъэ къэбархэм къэлэцыкъылхэр ашыдгъэгъэзэнхэм мэхъанэшо ил. Аш къыхэхкэу мы темэр зыпхырышигъэ спектакль зэхэдгэхъууцагь. Бжъэм хэшшыкъыгъэ пыдзафэхэмкэ цынхылжээ зэраушоирэр непэ гумэкъыгъо шхъялэу къеуцу. Ицыкъуугъом къыщгъэжагъэу сабий пэпчэ ышлэн фэе бжъэр къыдагъэкъыжын зэрэлжэхийтэй. Зынхыжь икъуцэхэми аш ашыгъупшагъээмэ, агу къэдгъэкъыжын гухэль ти, — къылугъа режиссерэу Сергей Переверткин.

Адыгейим псэолъашынымкэ, транспортынкэ, псэуплэ-коммуналынэ Ѣзыгъо хъызметэймкэ и Министерствэ юфхъабзэм къэшакъло фэхъу гъэ активистхэм 1эпилэгъу афэхъу. Мыш фэдэ проектхэм яшыгъэхъирэе къыткэхъуухъэрэ ныбжыкъэхэр чынхылжээнигъэ альэгъун, аш фэдэ гуягъаштэгъэхъирэе Ѣзыгъохэм амал яшт.

(Тикорр.).

ГЬОГУ ЩЫНЭГЬОНЧЬЭХЭР ЩЫЛЭНЫГЬЭМ ҮЛЛАПС!

Гъогурыклоныр щынэгъончъэнимк!э республикэ Комиссием зичэзыу зэхэсигъоу мы мафэхэм илагъэр видеозэпхыныгъэм тетэү реклокыгь. Йофтхъабзэр Адыгэ Республиким и Премьер-министрэу Геннадий Митрофановым зэрищаагь.

Зэхэсигъор пеублэ псальцкээ
кызызгүйхизэ, Адыгейим и Лы-
шхъяэу Къумпыыл Мурат иуна-
шьоккэ зэрэззэрэугъоигъэхэр
ыккыи гъогу хъугъэ-шлагъэхэр
кызызгүйхэхэрэм яофыгъохэр
даагээзжынхэм ар ышхъяэкээ
зэральынпльэрэр Премьер-ми-
нистрэм кыбыгъа. Нэужым яо-
фыгъуиплэу зыхэгпльэнхэу агъэ-
нэфагъэхэм ягугы кышигыг.

Гээлорышлалтэм ишацээ кызын зэрэхигтээшгүйгээмкээ, хүгъэшлагъяжэхэм льапсэу афэхъухэрэм ашыщых водительхэм машинэхэр псынкацаа зэрээзера фэхэрэр, ыпэктээ къэклорэ автотранспортым игьогу техъэхэу кызыэрэхэкырэр, лъэрсрыклохэм шапхъэхэр зэрауукъохэрэр, нэмийкхэри.

кээ зидунай зыхъожыхэрэм япчагъэ нахь макэ шыгэгүймкэ лъэпкъ проектэү «Щынэгъончъе ыкли шэпхъяштухэм адиштэрэ автоМобиль гъогухэр» зыфиорэм пшъэрлыгъ къыт-фигъяуцурэр хэккуадэрэр нэбгырэ 54-м шлокы мыхъуштээ ары. Мэзи 9 зэфхэхысыжхэм къызэррагъэлъэгъуагъэмкэ, ти-шъольтыр а пчагъэр нэбгырэ 51-рэ.

Гъогу инспектор шъхъаэм зигугу къышыгъэхэм ашыщ комиссием иблэктыгъэ зэхэс-сыгъо къышаэтыгъэ тофыгъоу Мыекуупэ иобъект 17-у гъецэ-къэжынхэр зыщыкгуагъэхэм щыклагъэу ялехэр аш фэгъэза-гъэхэм джыри зэрэдамыгъэзы-жыгъэхэр. Джаш фэдэу фе-деральнэ гъогухэу, авариехэр нахыбэу зыщыхүрэ чынгээ 16-мэ, къэнэфырэ пкъэухэр зытырагъэуцонхэу ражуухэгъа-гъэр гъецэклагъэ зэрэмхүу-гъэм анаэ тырагийгэдзагь.

Сабыйхэр зыхэфэгъэ хъугъэшлагъэхэм япчьягъэ процент 20-кэ къеъыхыгь Клэдашыкль-

ХЭМ ЯЩИНЭГЬОНЧЬАГЬЭ КҮЭУХУ-
МЭГЬЭНЫМ ФЭШИ БЛЭКІҮГЭЕ ИЛЬ-
СЫМ ИБЭДЗЭОГҮ КЫШЦЫУБЛАГЭҮ
ЕДЖАПЛЭХЭМ ЯГЛЭПЛЭ КЛАССХЭМ
АРЫСХЭМ НЭФЫНЭ КҮЭЗЫТЫРЭ
НЫБАЛЬЭХЭР АГЬЭФЕДЭХЭУ РАГЬЭ-
ЖЬАГЬ. ПАНДЕМИЕМ ҮПКЬ КЫКЫ-
КЭ ИНСПЕКЦИЕМ ИЛОФЫШІЭХЭМ
ЕДЖАПЛЭХЭМ АЦЫЗЭРАХЬЭШТҮГЭ
ИОФТХАБЗЭХЭМ КАЗЭРАЩЫКЛ-
ГҮЭР АЛЕКСАНДР КУРПАС КЫЛЫАГЬ.

— Гъогурыкъоныр щынэгъончээним епхыгъэе унашъохэу тшыхээрэм ялтыгыгтицыифхэм япсауныгъэ ыкИ ящыгынгъэ ухьумагъэ зэрэхүүщтэр. Хъутгээшлагъэхэр нахь маклэ тшынхэм пае кыттефэрэр зэклэшлокл имылэу зэшлотхынхэ, щынклагъэхэр дэдгээзыжынхэ фае, — кытуагъ Геннадий Митрофановым.

зэрахьэрэ һофтхъабзэхэм игъ-
котыгъэу ар къатегущылагъ.
Ахэм ащищых ублэпіэ клас-
сҳэм арысжэр еджаплэм къы-
зэрэклоштхэр ыкын унэм зэрэ-
клоштхэ щынэгъончэ гъогу
къыхаыным, шапхъэхэр агъэ-
цэклэнхэм, нэфынэр къэзытыре
пкызыгъохэр агъэфедэнхэм фэ-
гъэсэгъэнхэр.

Министрэм къызэрхигъэштыгъэмкіэ, ныбжыкыкіе инспектор-хэм яотряди 141-мэ тоф ашы, ахэм нэбгырэ 1750-рэ ахэхьэ. Ахэр федеральнэ ыкыл республикэ зэнэкъокуухэм ахэлжьех, гъехъагъэхэр ашых. Сэнхьат зэфэшьхъафхэр зыщызэрагъэгъотырэ гурьт еджаплэхэм аще-джехэрэми апае сыхъатхэр афызэхашхэ. Гъогу хъугъэш-шлагъэхэм ящысэхэр къизыготыкырэ фильмэхэр нэрыльтэгъу афаших, сакыныгъэрэ гульты-терэ гъогум къызщыхагъэфэнхэу, шапхъэхэр шлок имылэу агъэцэклэнхэу ахэм зафагъазэ.

Ублеплээ классхэм арысхэм ящынэпхончагъэкі мэхъанэшхо зилэ нэфынэ къезытырэ ныбальхэхэм ягъэфедэнкіэ, аш мэхъанэу илэр къагурыгъэлгъэнимкіэ хэбзэухъумаклохэм, ны-тихэм тофшэнэир джыри нахь агъэль-шын зэрэфаер республикэм и Премьер-министрэ хигъэунэфыкыгь. Мыгъэ ныбальхэхэр зыфимыкъугъэх щылэмэ, гъесэнгъэмэрэ шэнтигъэмрэкэ ми-нистрэм зажибчнаар аш риүүгэл-

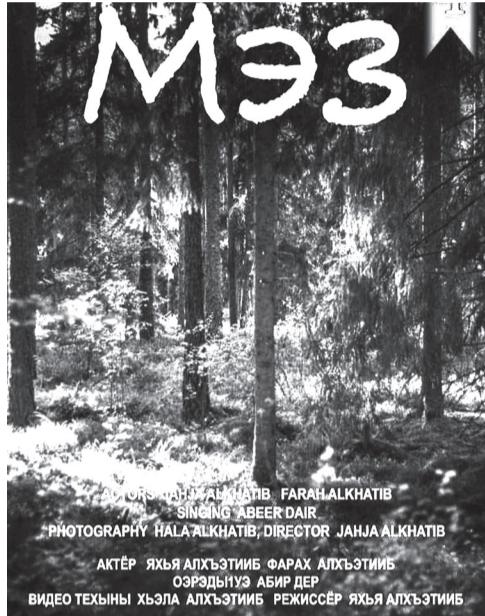
Нистрэм зэхифынэү аш риуагь. Шъольыр проектэү «Адыгейим иавтомобиль гъогухэр щынэ-гъончъэнхэр ыкыл шэпхъэшлүхэм адиштэнхэр» зыфиорэм игээцэктэн кыыдыхэлтыг таатьэу 2020 — 2024-рээ ильэсхэм къаклоц федеральнэ ыкыл Республике гъогухэм сурэт ыкыл видео тэзыхырэ пкыыгьо 99-рээ атырагь эуцон фое. Аш фэгтэхыгьэу къэгүщыгайг АР-м псэольшынымкэ, транспортнымкэ, псэуплэ-коммунальнэ ыкыл гъогу хъязмэтымкэ иминистрэу Валерий Картамышевыр. Мы ильэссым аш фэдэ пкыыгьо 52-рэу агъэуцуунэу агъэнэфагьэм сомэ миллиони 146-рэ пэүхъяшт. Министрэм кызыэриугъэмкэ, анах чыыплэ щынагъохэу Адыгейим и Къэралыгьо автоинспекции кыгъэнэфагъэхэм камэрэ 20 атырагь эуцогъах, федеральнэ мэхъянэ зиэу гъогоу М-4 «Дон» зыфиорэм аш фэдэ пкыыгьу 7 щагъэпсынымкэ зээгэгыныгъэм къэтхэгъахэх. Федеральнэ гъогу агентствэм Йизын кызыитыкэ, мы ильэссыр имыкыызэ джыри камэрэ 25-рэ федеральнэ мэхъянэ зиэ гъогухэм атырагь эуцоштых.

Гъогухэм яшын ыкїн ягъэ-
цэкїэжын, ахэр зэрифэшьуа-
шшу къэгъэнэфигъэнхэм, щынэ-
гъончъэным фытегъэпсыхъэгъэ
пкыыгъохэр, тамыгъэхэр гъогу-
хэм атеъэуцгъэнхэм, нэмүкї
лофигъуабэм комиссием хэт-
хэр атегущылагъэх, унашъохэри
ашыгъэх.

Адыгэ фильмхэм яфестиваль

«МЭКІ-МАКІ, ІЭШІУ-ІЭШІОУ»

Тызхэт лъехъэнэ гъэшігъоныр адигэ лъепкъ юфхэм язэшохыни пэрыоху фэхъугъ. Мыгъэ зы игъеклотыгъе фестиваль культурэм иофышэхэм, зы шэнэгъэ зэлукэ ин шэнэгъэлжхэм зэхащашу гъэп. Адыгэм идунай изэпхыныгъэхэм, изэхахъэхэм къащылагъ. Ау хэкыпэ зимыгъ юф хъурэп.

Егъеджап/эм Тэгъээжы

Back to school

Фильм зытхыгъэр: Лыбзыу Йусамэ
Фильм зеңзэр: Лыбзыу Джанти
Артист: Лыбзыу Натай
Макъэр: Лыбзыу Йусамэ
Пшинальэр: Лыбзыу Шан, Джанти

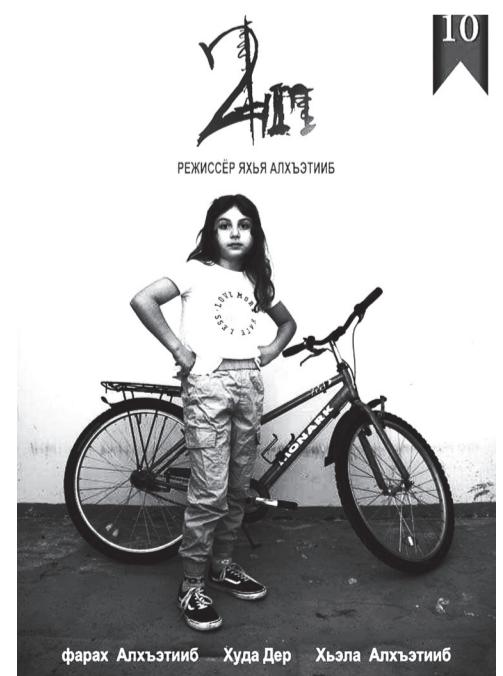
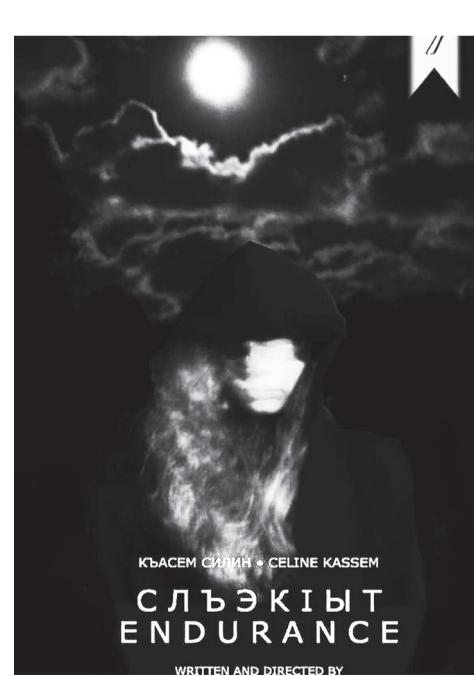
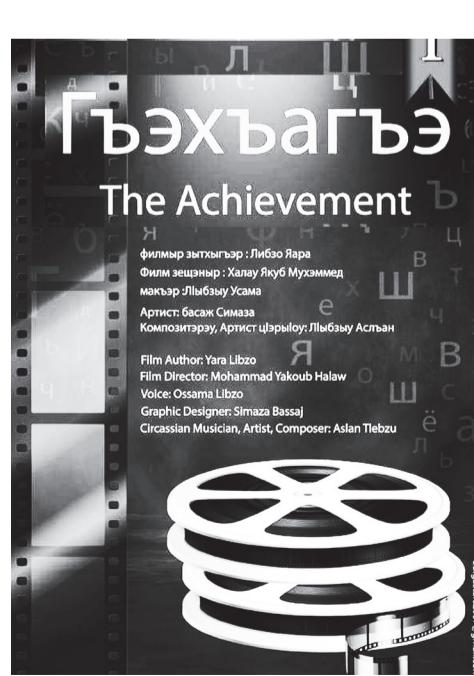
Film Author: Ossama Libzo
Film Director: Janty Libzo
Performance: Natay Libzo
Background sound: Ossama Libzo
Background Music: Shan, Janty Libzo

Адыгэ Республикэм культурэмкэ и Гупчэ эзхищагъ. Аш фэдэу мыгъэ адигэ фильмхэм яфестиваль Канадэ щылэхъэрэ Адыгэ Хасэм зэхищэнэу щытыгъ. Лъепкъым итарихъ, икультурэ, ихабзэхэм къатегущы-лэрэ документальнэ е художественне фильмхэр техыгъэнхэм клағъэгушунхэу къещакохэм явшээрлыгъ. Юфшэнхэр къызщағэлэхъошт ыкыи теклоныгъэ къыдэзыхъиштхэр зыщағэшшошт иғъэто-тыгъэ зэхахы мы бжыхы Истамыл щызэхашэнэу мурад ялагъ. Ау пандеми-ем гухэлтыр къадигъэхъугъэп. Ареу щытми, пшъэрлым изы цыпэ ағъ-цакъинэу агу къэкыгъ. Eklonlaklэр тэлкү зэблахьун, такъикъ щырыш хүрэв къэтын къэлкүхэр къэзгъэхъазырыштхэм язэнэкъою «Мэкі-макі, Іэшіу-Іэ-шіоу» зыфаусыгъэр зэхахагъ. Адыгэ лъепкъым къытегущы-лэрэ къэгъэлэхъон къэлкүхэр нэбыришымэ ағъэхъазырыгъэх. Ахэр Зэхэт Араб Эмиратахэм аышщ Лыбзыу Ярэ, аш тырихыгъэ пычыгъом ыцээр «Гъэхъагъэ», Швецием щыщ Алхэтинб Ехъя, аш фильмтүү ыгъэхъазырыгъ — «Мэз» ыкыи «2М» зэрдажагъэр, Иорданием щыщ Хъэбжокъо Нура, ифильм ыцээр «Пыр-Пыр», Америкэм ўытпсэурэ Чэтэо Ясминэ «Нэфын» зыфаусыгъэ къэтын къэлкүхэр зэнэкъоюм

хегъэлажъэ, Канадэм илъыклоу Хъуадэ Рияд ифильм цыкыл «Слъэкыщ» зэрэджагъэр, Сирием щыщ Енэмъикъо Умар «Сыадыг» зыфиорэ къэгъэлэхъоныр тырихыгъ, Катар ўытпсэурэ Къат Сизар ифильм къэлкүхэр «Шъуипчэдэхъ юу» фиу-сыгъ. Адыгэ Республикэм щыщэу нэб-гыриту зэнэкъоюм хэлажъэ. Ахэр Лыбзыу Йусамэрэ Къэньиб Динэрэ. Йусамэ икъэгъэлэхъон къэлкүхэр «Еджап/эм тэгъээжээ» ыцээр, Динэ ием зэрдажагъэр «Къыткіэнгъэм иксутаф».

Къэтын къэлкүхэр зэлкэ адигэ фильмхэм яфестиваль изэхэщэлэх комитет икъэлхэгъахэх. Ахэр чъэпъыогъум и 31-рэм интернетынкэ, YouTube-каналэу «Circassian Film Festival» зыфиорэ къырагъэхъаштых. Зэхэцэлэх купым хэтэу, Канадэ ўытпсэурэ Енэмъикъо Сахьидэ къызэрэтиуагъэмкэ, аэрэ шапхэр — фильм къэлкүхэр такъикъ щырыш зэрэхъун фэягъэхъэр — ар тезыхыгъэхэм дэгью ағъэцэктагъ. Аш нэмъикъу, фильмым адигэбзэ гүшэхъэр къыщынхунхэ ыкыи адигэ тарихыр, шэн-хабзэхъэр, күлтурэр къыуатэу щытын фае. Ахэр зэрэгэцэлкэягъэм жюриим уасэ фишишт. Аш нэбгыриш хэт. Ахэр Тыркуем ўытпсэурэ тилъепкъэхъоу, актерэ Албэйракъ Синан, Канадэ ўытпсэу, анимация фильмхэр тезыхырэ режиссерэу Къат Муафакъ

ыкыи Адыгэ Республикэм и журналистэу Тэшьу Светлан. Онлайн шыкылэу жюриим хэтхэр фильмхэм япльыщыхы ыкыи уасэ афашишт. Осаш купым изэфхэхысийжхэм ямылтыгъэу, цыиф къызэркъохэми агу рихыгъэ фильмыр къыхахын альэкыщ. Къэгъэлэхъонхэм интернетынкэ зэрялтыгъэхъэх пчагъэмкэ, агу зэрэрихырээм итамыгъэу тырагъэуца-гъэр зыфэдэзимкэ цыифхэм япльыкъэзэфахысийжыщ ыкыи агу рихыгъэ къыхахыгъэр ағъэнэфэшт. Теклоныгъэ къыдэзыхъыштыхы ыцэ шэкъогъум и 6-м къыралошт. Шуухафтынэу доллар 500 аш ратышт.

Псауныгъэр къызкъонэштыр

(Икъех.)
? **Мариет, штудиаторие непэрэ**
● **мафэм ехъул! Еу анализ тхапша щашыгъэр?**

— Коронавирусымкэ ушэтын мин 75-рэм къехь туынчаха. Мафэм къес тилабораторие анализ 500 фэдизмэ язэфхэхсыжхэр къетых. Зэпахыре узхэмкэ госпиталым ыкын къышо-венерологическэ диспансерим ялабораториихем ушэтын 800 фэдиз зэхэтэу ашышшурэр. Тэ тилабораторие анализ нахыбэ зыкишырэр федеральнэ программэмкэ ишыкігъэ йемэ-псымхэр къитэкхэхъагъэшь ары.

? **Ау щитми анализхэм язэфхэхсыжхэм цыфхэр мэфэ пчагъэрэ яжэх.**
● **Коронавирусыр къапхыагъэм амыши! Еу гүгъу ехъых.**

— Ар шыпкъэ. Апэ, пандемиер къизежакъэм, анализхэр сыхват зытшукэ хязыр хүнхэу унашьо къитфашыгъагь. ыкын псынкэу тшыщтыгъэ.

непэр мафэм анализ 500 къапхын, уугъоин, ушэтынным фэбгъэхъазырынхэ фае, ежь улъякунни охтэ гъэнэфагъе ехъы. Гушылэм пае, тилофышэхэм смеништэу, сменитлоу зэтэфыгъэу тоф ашлэ, сыхьатыр ччедийжым 7-м щегъэхъагъэу чэцым 12-м нэс. Апэрэ сменэм пробэ 200 ештэ, ятлонэрэми — 200, ыккэ хэлжээ зытихэрэр — 100 фэдиз. Анализ 400 — 500-р къыкіэльтийкорэ мафэм хязыр зэрэмхүүшүүштэри къагурыон фае. Мафи, мэфитли, мэфиши ехъы, яплэнэрэ мафэм къетшыгъэу мэхъу. Сымаджхэрэм япчагъэ мафэм къес хэхъо. Ари ушшомыкын ушхыагъу. Анализу къытэхъагъэр псынкэу тушшетынр тэркли мэхъанэ зиэ лъэнэкъу. Вирусологиер шлэнгэ куу, удэлэхъэныр тоф псынкэл, зэфхэхъысж тэрэхэм уафамэ, пэлтэ гъэнэфагъэ апльею тофшленхэр зешопхынэу щит.

? **Зэфхэхъысж тэрэхэм альэнхъок! —**
● **Цыфхэм жуугууэу къаххъагъэу анализхэр нэцц! Хуунхэ альк! Йенэу рэгүүци! Эх. Цыфэу мы-**

сымаджсэм коронавирус илэу къыхагъэцэу, е сымаджсэм — ар имы! Э фэдэу, ПЦР шык! Эм тээу анализхэм къагъэлъэгъон альк! Йицта?

— Тэркэ «ложноНПОЛОЖИТЕЛЬНЭ» е «ложноотрицательнэ» ушэтын хъурэп. Шыпкъэ, цыфым клиническэ ушхъагъу (симптом — Т.З.) зи имы! Эу, анализым коронавирус илэу къагъэлъэгъон ылъэкыщт. Аш фэдэхэр бэу къыхэкын — командировкэ тофшленхэмкэ лэкыбым клонх фаеу анализ зытихэрэм, вирусир ахэльми зымышшхэрэм, ар къахэдгъэшцу

янахыбэ къыздикирэр, джащ фэдэу къэралыгъо шлэнгэ-ушшетэко институтэ ыкын академикэу Н.Ф. Гамалеи ыццээ зыхыре шлэнгэ институтэу Москва дэтхэм тестхэр къатупшых. Эпидемиологиер, вирусологиер тоф адэзышэрэ гупчэ инхэу, ыццээ ралохэу ахэр щитых. Ау щэч зыхэмлыр — цыф пэпч вирусир зэрэзхэшшэрэр, икьышшол зэрхэхэллэрэр зэфшыхъаф. Ар нэфапэ къытфехъу. Тээлүүзэджен джэшынэу хъурэр анализир зэрштэрэ шык! Эр ари. Ау аши гъэнэфагъэу къетол! Иен щылэн. Непэр мафэм ехъул! Еу вирусир ахэльми зытари зэхээзы

цыфхэм анаэ тезгъетымэ сшоигъу, аужыре ушэтынэу коронавирусым изэгъэшлэнкэ ашыгъэхэм къызэрагъэльярэмкэ, апэ вирусир зыгорэм ыкын тельэу мэфиблырэ псэун ылъэк! Еу алоштагъэмэ, джы мэфэ 29-м нэс псэун ылъэцкынэу агъеунэфыгъ. Аришь, пстэуми типшъэрэль шхъаэр санитарнэ-эпидемиологии шаххъэхэр дгэцэклэнхэр, нэгүүхъохэр дгээфедэнхэр, цыф зэхахъэхэр klyan! Тымышынхэр ари! А шэххъэ къызэрхыкхэм типсауныгъэ къызэтэрагъэнэн ылъэкыщт, пстэуми ахэр агэцкэнэу тыкъяджэ!

Дэгүүчиагъэр ТЭУ Замир.

е операцие горэ зышиныу щитхэм ковидыр яэу къычээшшэ, ежхэмкэ ар ошлэдэмшилэу. Бэрэ аш фэдэхэр мэхъу. Аш къыгъэлъагъэрор сид? Цыфым иммуннэ зытэв вирусир фыреку, ыгъэсымаджэрэп, ау зэрэхэлъир ушэтынным къе-гъэльагъо. Джащ фэд сымаджэ хүгъэхэу, ау къапхыагъэр грипп къызэрхык! е пэтху-лутху къашлош! Елбэтие врачам къемдэгъэхэм уахтэр ашлонхлош, нэүжким ПЦР анализ ашыгъэми коронавирус яэу къыгъэлъэгъожырэр. Ар къызхэкырэв вирусир ехъы, тхъабылхэм яку. Ари джы сымаджхэр КТ зыкашхэрэр. Аш гъэнэфагъэу къе-гъэшшыпкъэжы цыфым ковидыр къыпхыагъэмэ. Тхъабылхэм язытэв зэхъокынагъэу афэххуэрэр томографие сурэтым нэфап! Еу къеты. Етлани къыхэкын вирусир псынк! Еу ехъу. Тэ титестхэр пэ-жэ зэхэтхэм акоц! Зытагъэфедэхэрэр, псынк! Еу ехъыгъэ вирусир чыим ублэхыни къипхырэ биоматериалымкэ ушэтын фае. Аш фэдэ йемэ-псымхэр щылгохэп.

Шыули-фыши! Эхэр смени-тиоу — Ѣцу лажхъэху птуагъэ, цыфхэмкэ ильуф-рекъу?

— Штатымкэ тээрэхъурэр нэбгыри 141-рэ, ахэм ашыццу лабораториер щилжье-хэрэр, анализ ушэтихэр зышихэрэр нэбгыре 18. Ахэр «зонэ плъижжым» итхэу мэлажхэр. Тэ типшъэрэльхэр икъоу зэшотхынхэм тыпиль. Ау,

? **Адэ зыгогрэк! Ыц! Тестхэм ядэгъугъэ изытет уеджсан-дэшшиныу Ѣита? Аш фэдэхэр къахэк! А?**

— Новосибирскэ дэт шлэнгэ-ушшетэко институтэ «Вектор» зыфиорэр ари тестмэ

БЖЫХЪЭКЪЯКІЭ

Цыфыр кызыщыхъугъэ куаджэр игупсэу, шу ыльэгъурэ чыпі. Ар анахь дэхэнэу, къэбзэнэу, зэлухыгъэнэу, байнэу феэшт. Ыцэраомэ, игууши шуклэ аригэшынным пылышт. Адыгэ лъэпкым ихэхъоныгъэ фэгүлэу, аш пае ыльэкірэр ышэу Кіэрмыт Мадинэ ыкью Мухьдинэ куаджэу Бжыхъэкъякіэ кызыщыхъугъэ. Ичилэ цыкыл щылэкішү илэу псэуным, унэ нэклэу дэтхэм псэ къапыкіжынным, сабийхэр бэу кыдэхъухъанхэм, ахэм адигабзэ, адигэ хабзэ ашэу къэтэджынхэм пыль.

Бжыхъекъуае итарихь къэбархэр лэлүххэм къафигъэнэнхэм пае Кіэрмыт Мухьдинэ къоджадэс нахьижъ гъэшувагъхэм къалотэр къэбархэр ыухумэнхэу ыгу къэкигъиг. Тыригэблагын, ахэм зэдэгүшүиэгъухэр адигтигъэшыгъэх, Бжыхъекъуае итхадэ фэгъехыгъэ фильм тетхигъиг.

КІЭРМЫТ Мухьдин: «Чылэм ихьишэ къэнжжымэ сшоингъу мыи юфим ыуж тихъаг. Ильэс 20 ыпэкіэ зэшшотхыгъагъеми нахь дэгүштгэгъэ, тарихыр зыгу къэкигъырэ нахь цыфыбэмэ

таукиштгэгъэ, ау тиакыл тафагъеп. Кло джыри кызызэрядгээлтагъэр, зэрэтымыгъэктодырэр дэгэв. Сыд фэдэрэ юфи щыклагъэ илэн ыльэкышт, «мыщи еупчыжынхэ фэягь, е мыйдэреми мыш фэдэ къэбар ышэштгэгъэ, е чылэм цыиф цэрылуу къыдэкігъэхэм якъэбар къалтэн фэягь», аш фэдэхэр зылоштхэри щылэштых, ари тэрэзынхи мэхъу, ау тэ пшьерильэу зыфештшыгъигъагъэр — чылэр заштэуцугъэр, зызэтеуцогъэ ильэсхэр, апэрэ лаакуу къеклонлэгъа-тэхэр тымыгъэктодынэу ахэм тайнаа ахайху атедгэгтэгъиг.

Кіэрмыт Мухьдин Инэм щэпсэу, ау Бжыхъэкъякіэм къышыхъугъэ. Ятэж пашъеу Нээзжукъо Хаджэ лэлэко чыиг лялпэр куаджэм щидзыг. «Лялпэр кызыщежъэрэм лээжир екүжы» зэралоу, чылэ гупсэм зигъэзэжынэу Мухьдини игухэль. Унэгүшишэ имыкъупеу непэ Бжыхъекъуае дэсхэр бэгъожынхэу, гурит еджа-пэу нэбгырэ 30 нахь зычэмысым зиушшомбъунэу, чылэ клубын пынзэ мацэр чэйлкынэу, лъэпк хабзэр жын ки эзэрхэу куаджэр къэтэмыжынхыр аш игууж.

КІЭРМЫТ Мухьдин: «Мы пэнхэсмэ тахъуасэ, Шам къинкыжыгъэ адигэхэм яхъеблэ дахэ къидэуцагъ чылэм, джащ фэдэрэ тида къикыжыгъэхэм, унэгээ 20 — 30 тикуаджэ къидэтшысахъхэм дэгүба? Инэм Бжыхъэкъякіэм щыщэу унэгээ 400 фэдиз дэс, аш дэмэзэгъэхъэх хумэ ячылэ къагъэзэжынхэба е нэмык чылэми адэсхэр щылэхэш, ахэри алжасэ къеклужынхэба? Бжыхъэкъякіэр зи архыз Инэм зэрэпэудыгъэр, арьш, къагъэзэжынэу арь сэ ибэ нахьбэу сызкэхъопсырэр».

Псыхъо гъунэм кіерымис адигэ куаджэ бгьотынэп ульхуагъеки. Мэз лялпэри къэльягъоу, псыхъори речэкіеу, хуулэхэр аргодэтэу — ижыкіэ тильэпк итсыкіеу хэллы-

гъэ нэшан. Адыгэ шьольтырыр къызэпчымэ, чылагъоу итхэр зэкіэ зэрэштихэр пльэгүмэ, мы гущиэхэр къагъэшыпкъэжышт. Тэхүтэмукъое районым ит адигэ куаджэу Бжыхъэкъякіэ джары итсыкіэ зыфэдагъэр. Псыхъо Афылс инэпк къекуаллэхи, я 18-рэ лэшэгэйум аш үтүсихъэгъагъэхэм дахэу, гупсэфэу, жын къабзэр щыхъо-пщау, мэзир хуурэябзэу къыщыкіеу, былым хуулэхэр къебкіеу, чылпэр альгэгүгъагь.

НАТХЬО Хъамид: «Къызэраоштгэгъэр — Бжыхъакъо зэшилтур зээзэгтигъэхэл, зэфэг-бжыгъагъэх ёки нахькіе къакуу, «сэ къысфаер къэрэ-къожь» ыуу, мы чылпэм къэуцугъагь. Псыри пэблагъэ щытгэгъигъэ, Инэм чыжьагъэл, былым-хэр бэу айгыгъагьети, хуулэхэр ящыклагъэштгэгъигъэ, джары гъэхъунэр къызфыхахыгъагъэр. Нахьижыр Бжыхъэкъоежын къыдэнагь, нахькіе Бжыхъэкъякіе ыгъэпсигь».

Гущиэгъу тызфэхъуугъэ нахьижъ гъэшувагъэу Натхъо Хъамидэ ильэс 94-рэ ыныбж. Бжыхъэкъякіэм итарихь фэгъэхыгъэу аш иепллыкіэ джащ фэд. Ятэж пашъехэр зыдэс-гъэхэх Бжыхъэкъоежын гъэхъунхэр щымаакіеу, былым хуулэл лъыхъухэу, мы чылпэм къикоюгъагъэху elo. Ау мыр зыеллэхэр, аш нэмык юшоххэри тигушыгъэхэм къыралотыкыгь. Псынкіе юфыгъэп Бжыхъэкъякіэм итарихь къэпшотэнхэр. Хэз фэмыхъоу, тигушыгъэхэм къызэралотагъэу чылэм икъэбар къэтэтижы.

ТЫРКУ Батмыз: «Мы чылэм Бжыхъэкъякіе зыфеджагъэхэр къэзыуатштгэгъэ лъыхъир

лъыхъ юшыгь. Бэгъужк Ибрахымы ыцлагъ. Ар тяэ дэж къаклозэ, къэбар къалутау щысхэу, сэсыкіэлэ Итахъоу сядэштгэшт. Мы чылпэр зытесир мэзышхуагь, джы къынэсигъэми а мэзим икуандэхэр, ипиралыцэхэр лутыхъ мыш, Хыжъбъяжкіэ а мэзыхом еджэштгэгъэх. Бжыхъэкъоежын къики, мы чылпэр шидахэу лы горэ къакли, мэзим гъэхъунэ хиупкы, унэ хишихъы мы чылпэм хэсигь. А лыгъ ылъэкоцлагъэр Бжыхъакъу, аш теки Бжыхъэкъякіе мы чылэм еджахъэх.

Бжыхъэкъякіе Бжыхъэкъоежын къыдэкыгъэхэм агьсыгъ. Ау зээзэгтигъэхэл, бэрэ зэхэсигъэхэл. Унэгүяакіеу кошыгъэхэм зыкъаугои, нэмык тысыпш лъыхъухэу, километрэ 20 къэкъуагъэх, зэрэштээ зылгыгъомкэ Бжыхъэкъякіе щыщ Кіэрмыт Моси игүүшүэ къыулахъ, тарихын чыжъеу тыхицагъ.

КІЭРМЫТ Мос: «Сэ зэрэзхэхсыгъэмкіэ, цыиф бзэджашэхэр хыкыум ашыти, джы Бжыхъэкъоежын зыдэштгэлт къуагъэтшысахътгэгъэх, унэгээ 20 къосэу щытгэгъ. А чылпэм Алыуаркэ еджештгэгъэх. Джа Алыуархэм етланэ Бжыхъэкъо Борэкъу ыцлагъиши аша афашыгъа. Краснодар непэ дэт чылпэу «Первомайская роща» зыфалорэм Хаджемык Алкээсигъиши хэсигь. Мы ханэгъунэм ары пшэу исыгъэх. Чыэлэгъогъу мазэу пынр ичыгъхатэзыхахъем, кіэлэцыкы горэ ильэсипш ыныбжье ыпэ къифагь. Зиер къыкыокыимэ ритыжын гүхэль илэу клаалер пынр зэриубытлэгъ. Ау сабийм зи къыкыупчагъэп. Бэмэ акъоу альити, Бэрэкъу фаусыгъ, къызагъотыгъэр бжыхъагъэти — Бжыхъэкъу лъэкъуацэу фа-

Кіэрмыт Мухьдин.

шыгъ. Клаалер лыбланэу къэтэдэжтгэгъ, Хаджемык оо Алкээсигъими къылпэуцужынкіэ щыни, Алыуархэм адэжь ыщи, тхаматэу афишыгъ. Джаущтэу ильэсхэр зэблэкыгъэхэу, Кавказ зэо ужым джыри зы унэгээ куп Алыуар — Бжыхъэкъоежын дагъэтшысахъагь. Ахэм бжъэдьгүй, шапсыгы, убыхи ахэтгэгъэх. Ау зээзэгтигъэхэл, бэрэ зэхэсигъэхэл. Унэгүяакіеу кошыгъэхэм зыкъаугои, нэмык тысыпш лъыхъухэу, километрэ 20 къэкъуагъэх, аштээзээ пыхъоу Афылс къынэсигъэх, чэштим лусынхэ фае хуурэхэти, пцелхэр къираупкы, чылумэ бгъагъэ фэдэу ашызэ, гольыпшэхэр агъэхъазырыгъэх. Етланэ пчэдэхжым къызэтэдхыхэм, Шаохэм яхъоу Нэгъоймэ янысэ Афылс псынжыр къидихызэ, джа бгъагъэм тириупчагъ. Ар залэгъум, нэмыкхэм клашыкыжы, джар якъеуцукіеу мыш щылэхъигъэхэр джаущтэу аблэгъагъэх. Чылум итсыкіе, Бжыхъэкъоежын къыдэхэхэх, зэрэгэхэх къызкэко-цигъиши иушхъагъу закъол зэтекъирэр — куаджэр загъэуцугъэ ильэсирги гъэнэфэгъэ дэдэп. Шиэнгъээ институтэу Кіэршэ Тембот ыцлагъиши зыдэштгэлт хынхээдээ. Адигэ Республиком итэсэуплэхэм ятарихь зыдэштхынхээ ылъээ 1881-рэ ильэсийм къуаджэр агъэунэфыгъэу къышцэлээ. А тарихыр къызахахыгъэр 1882-рэ ильэсийм къыдэхэгъэ гъэзэтэу «Кубанские областные ведомости» зыфиорэр ары. Бжыхъэкъякіе зэрэгэхэгъэр аш ихтэгъагь. Ау а уахьтэм ехүлээ чылпэр зэтэуцогъахэу, унагъохэм яшылакіе зэтэрагъэуцогъахэу щытгэгъ. Аш нэмыкхэм джыри зытари хүхээ щыл. Бжыхъэкъякіе бывым хуулэл кіэлэхэу хэдээ Екатеринодар уездым игээ-Иоршилакло 1874-рэ ильэсийм фэтхэгъэхэу хъарзынэштим хэль. Аш къыпкырыкыхы, а ильэсийм якъуаджэр агъэуцугъээгъэхэу аш ялгыгъ. Аш нэмыкхэм джыри зытари хүхээ щыл. Бжыхъэкъякіе бывым хуулэл кіэлэхэу дэсигъэу alo. Чылэ зэклижэу щытгэгъ.

Бжыхъэкъякіе чылэ инэу хуурэхъагъэ. Унэгээ хъызэмтхэр зэтэрагъээпсихъагъэу, лэжыгъэхэх хъасэхэм къатырахыре коцыр, хэтэрыкхэр, былымышхээ пчагъэу айгыхэм къапыкырэ Ѣш, лыр гүнэгъу урсы къутырхэу Афипскэм, Северскэм, Смоленскэм арацхэр, ахъщэу клахырэмкэ яшыкіэштим хъап-щылхэр, щыгынхэр, хъакуу-шыкүхэр къашэфэу, ѩэн-щжжынхэр дэгъоу къызлэхъагъэхъагъэу щысигъэх. Итээнир Афылс нэпк-

Нэгъой Инвер, Натхъо Хъамид, Кіэрмыт Мос.

ИТХЫДЭХЭР

НАТХЬО Хъамид: «Къуаджэм тучанитф дэтыгъ. Шъхъалиту Ѣылажъэштыгъэ. Зыр КIэрмыйт Нээжжукъо Хъаджэм иягъ, адрэр Бжъашю ГъукIепщ. Мэштищ дэтыгъ. Цыифхэр ачIэмыфэжъэу нэмазшыгъор хъуштгъэ. Шъоумызмэ ашыщеу ЦыкIу алоштыгъ, Исмахъил ыцIагъэр Къурланым къеджэ хъумэ в нэмазыр рагъэжъэнэм ыпекэ «Аллаху очбэр» зиолкэ, сокъо яз иселотогх чинтигъ.»

Псыкъиуныр алэжэным ыкIи пындж хъасэу Тэхъутэмъкъо районым Ѣыраутынэу агу къэш кыгъагъэм аклагъэльгадээ ашыгъенным апае Шапсыгъэ псыубы-тыгIэр Бжыхъэкъоякъэм иджакъ бгу лъэнъкъо къыгуашыхъанэу унашю ашыгъ. Аши зичэзыу гъэкощнир къоджэдэсхэм къа-фишыгъ. Чылэ зэклүжьыр зэвсигъырдзыгъэ хъугъэ. Шагу 50 фэдиз псы пытапIэм ыкIыб мэхъузти, агъэкощыгъягъэх.

ТЫРКУ Естмиџи: «Мын Ша-

Пачыыхъэ унагъом итетыгъо еухышь, Совет Хабзэм ичыпэ еубыты, щэф-щэжынным дэгъоу пыхъэгъэ БжыхъэкъоякIэхэм дэхэклæу зызэтезгъэпсыха гъэхэр ахэтыгъэх. Ау коллективизацием иунэшшошIхэр пхъэ шашгъэх. Колхозхэм язэхшэгъу къэсыгъ, къоджэдэсхэм ямыль-кукъэ ахэр агъэпсигъэх.

ТЫРКУ Батмыз: «Мы Ша- псыгъэ псыубытыпэр ашынэу зырагъажъэм, унэгъо 50 тыхъоу тыйдагъэкIи, Щынджые тагъэкло гъагъ. Ар 1940-рэ ильэсир арыгъэ. Ау мэзитф — мэзих хъу гъэу заор къежьагъ, тяэ аш ащаагъ, тянэ сабыи 5 тыхъоу тыкъыльэхани, Щынджые тыйдэ мысышшоу, къедгъэзэжыгъагъ. Пэткэу куягъэхэри шыагъэх, ау

НАТХЬО Хъамид: «Коллективизациер къежы, кухэр, бывымышхъэхэр alахыгъэх. Зыго-рэкэ колхозыр зэхэпшэн фаеба, гаражым машинэхэр зэрэдагъяуцожырэм фэдэу, конторэм Iуагъяуцожыти, шахьор щитеу джащ ратыжышигъти. Пчадыжыыре Iофишиэ kлонхэ зыхыу-кіэ, якухэри къаштети, зэклашшэхти, колхоз губгъо хъасэхэм арыхьаштиг эх...»

КІЭРМЫТ Мос: «Былымхәр цыфхәм къаыпхынышъ зэхэб-гъезыхъан фәягъэ, ары колхоз Инэм къуагъэхэр щыгупсәфы-гъэх. Непэ къызэралтытәрэмкә Бжыхъекъоякәм щыштәу Инэм унэгъо 400 фәдиз щепсәу.

зэрашыштыгъэр, ау къэклонхэш тэтибылымхэр дафынэу укытэштыгъэх, тятэжь пашьэу Хьатитуу зыгорэм чэм имышэмэ ритыштыгъэ, къурмэним мэл тлокитухэр аритыштыгъэ, зышхын зимышэмэ коц, натрыиф дзюохэр афигощыштыгъэх, ащ пае укытэштыгъэх къебэнынхэу. Етланэ ежь-ежырэу ыфыхи, колхоз тхъаматэм ритыгъягь былымхэр».

ХЬОТКЬО Нурбый: «Бжыхъэкьюае 1955-рэ ильэсым къыдэкыхэу Инэм клюжыхэу аублэгъяагь. А зы ильэсым къыклоцүүнэ 20 — 30-мэ чылэр къабгынаагь. Зэгъок хъазырыгь щылаклэр нахь щыкынныгь, гьогтуу илаагьэп, пси, нэфыни тила гьэп, Афыпсы тешьоу джаущтээ кло чылэр щытыгь».

Хьоткъо Нурбый Бжыхъэкьюаа къоякшэм иколхоз шылдэжжэнээ

Колхозиту — «Мафэ» ыккى «Федэ» — Бжыхъякъоякى щыззэхшэргъагъ. Хъульфыги бзыгъ-тилди дашикала. Йолчын саны къюнжым икотхоз щылжъянжу щыригъажык, Инэм къызызэкощыми губбюю юфшынхэр ыгъетыльыгъэхэп. Колхозыр зэхэзынчи ифа юфш юлжыт.

лъфыгын лэжьэкъо тапшъэхэу, алэ зэкэдзагъэу алъакъо тырагъэуцаагъэх. Фышъхъэ лэжьыгъэр — коцыр, хъэр, зэнтхъыр — афэбагъо, натрыф, тыгъэгъээ губгъо хъасэхэр, хэтэрыкхэр яхъоу, былым плашъэхэр, шы, мэл йэхъогъухэр псынкэзу колхозитум зэрагъэу-гу. Къыдахъэрэд къяхъуалсэу, зыпкъ иуцуагъэу, къуаджэм зиушъомбгъуяа, унэгъо миным а зэмднам кэхъэгъагъэу къало, псыхъоу Афыпс гумэкл къафи-хъэя ыублагъ. 1930-рэ ильэсүм псыр къоджэдэсхэм къаклэуагъ. Къыкхэлтыклюрэ ильэсхэмий ысагъэп. Унагъохэм Бжыхъэ-къоякхэр агбынэу фежъагъэх. Адыгэякхэм, Яблоновскэм, Инэм, Щындже цыфхэр кошхъеу сүблэг.

жыыфэ юф ышыагъ.

ХЬОТКЬО Нурбый: «Бжы-хъэкъоякхэм Хъоткъомэ сащын-сяни сяти кохозым клоштыгъэх аш ыуж заор къежы, сяте аш ащаагъ, сяне юфшэн къытэмы-фэжы мэхъуфэ нэс колхозым къягаа, 1954-рэ ильэсхэм адэжье пенсием тэсигыг. Сэ 1937-рэ ильэсүм сыкъэхъугъ, ильэс 19-м ситеу колхозым юф щысшэнэу сиғежъагъ, щылэклэ дэгъу дэд плонэуи щытгъэл, зээ ужым гъабли щылагъ, аши сыкъыхи-бытагъ, сыгбъашхэмэ, дэгъоу сышхэнэу ары зэрэштыгъэр юфыр. Юфшэнүм сиғежъэм сиқъэклюагъ тракторнэ брига-дэм, аш наху дэгъоу къышыб-гъехъэшт алуи. Ашыгъум кол-хозым тхъаматэу Алексей Михайлович Куролиний тотыг, си-

НАТХЬО Хъамид: «Пэткэу зыпштэкіэ, къалэм пэблагъэштыгъ, къимафэ хъумэ къалэм уклоныр къинигъэ, ащ къиклэу кошыгъягъэх. Сэ сятэшэу Хаджэбый унэр ыши, лункыбзэр լупхымэ уихъажын къодьеу, ау ыгу зимиштэу дэкъижынэу фэмьеу, джар 28-рэ ильэсым дэкъижыгъягъ. Яблоновскэри хайлорд Курепиныр тетыгъ, ашыуж Дробин aloy 1960-рэ ильэсым колхоз пащэ къытфашыгъ. Чэм лъэпкъышуухэр ашыхэу шхъэ 450-рэ былым айыгы-штыгъ, адыкэ шкэхъужь, тэнэ ныбжыкъягъэхэр, мэл 19хъогъухэр дэтыгъэх. Дробинир ильэс 18 тети, етланэ Четыржъэм ашыш тхъаматэу къытфагъягъ, ашыуж Коцхъабэ къикли Гощэкъ

Нануу алоу кытфашыгъ. Етланыр бухгалтерэу тилагъэу Мамырын тхаматэ кытфашы, джаш колхозыр щызэхээзыжыгъ. 1999-рэе ильясым колхозым илофшэн кызызтеуцуугъ, сэри ааш нэсыифэ иоф щысшлагъ. Зэклэмки ильяэ 42-ра иоф сүлгэгъ».

Колхоз лъэхъаным кіэхъопсэү
къин ылтэгъуьзми, а уахътэм
зэрэфээшьырэр Хъотхъо Нур-
бый къыхэш्चу къэгущылагъ
Джыре щылаакіемрэ а зэманымрэ
зэригъапшэмэ, түми шуагъэу
ахэлтыр хельэгъуцы.

Хъоткъо Нурбый: «Юф сэшіефэ сэ сыгупсэфыг. Нахь тхъамыккэу тышылагъэми, хабэр бзэр нахь пытахь, дисциплинэр щылагъ. Сэ ар нахь дэгъугч сшюшты, ау джы тиклалэмэ машинэ дэгъухэр, унэ дэгъухэр ялех, арышь, «сыцифын, сышылэн» пломэ, уштылэн плъэкынэу, пунайр хъувьёни къысшюшты».

Блэкъыгэ зэмдэгийн нэшүүкээ хэппльэжжыхээ, Бжыхъэктэй-кэхэм кялотагьэр бэ. Шынькээ тэри ынгэ рапшиу тарихыры шъхьаихъыгэ къэзышьшт улчээ афэдгэзагъэхэр. Чылэр джыри ичынгээж исызэ, иапэрэ унхээр зытэтийн чылпээр кытагтэльэгтүг. Натхьо Хамидэ урамхэр зэрээзэтеутыгъаэхэр, ахэм атесигыэ унагьохэр ынэгү зэрэглэтийн. Зэуж ихэү, зэрэцшицыгъэхэм елтыгтгээ икъоджэгтүхэм ацлэхэр къепчых. Нэгтгийн Мыхамод, Хъахью Хъадж Тырку Мыхамод, Тыркоо Тейцожь, Бгъэнэ Кыныгуу, Джастээ Джамболэт, Мэзыуљкээю Юсыиф, Джастэ Нэхьу, Хъанаукю Индрис... Пэсэрэ унхээр зытэтийгъэхэр непэ мэз куандэ хъутгээх, аш ыкыыб Шапсыгъэ псын ыгынгээр голтэшшугъаэ ют. Аш ылтэгэс кынгоктогыгэ чылэрэ ыпекэ льнгэктогтагьэм фэдэ Зэбгырыкощынгыг, хъаблэхэр зоцилсанжинх.

Чылэм якъелэгъо щагъекъуа-
гъэр, яунэхэр зытетыгъехэр
ягупсэхэр зэрэпсэугъехэр, ятэжь
плашъехэр Бжыхъекъоякъэм къын-
зэрэтэйсыгъехэр, якъоджгэгъухэр
юфэу зыпылтыгъехэр, гушуа-
гъуи гумэкли зэрэздагоющыщтын-
гъэр — гукъекъижыбэмэ тигу-
щыгэгъухэм ташагъэгъозагъ. А
зэкъэри чылэм итарихъ изылахъ

НАТХЬО Хъамид: «Тэ тилас
къокіэ ижъыкіэ апэ къэйсты-
жыгъагъэмэ ащищых Натхъо
зэшищэу Едыдж, Еутых, Къам-
болэт. Едыджрэ Еутыхрэ къа-
гъешлгъэр Бжыхъэкъуае ща-
гъешлгъарь. Къамболэт цыклоу
шхъятехъо тепхъомэ, пшъешлэ-
жъый плонэу, дэхагъэ. Атыгъуи
Ціэмэз урысыл горэм ращэ»

тъягъ. А лыым ар ыпугъир, ригъээ джагъ, кэлэе гэвэдэжэу юф ышшэй джащ дэсигъ, ау адыгабзэр зынчигъээ вушаагъэп. Ауштэу хь тунэм реклокызыэ, плиту адыга бзээкэ зэдэгүүшүйхэу зызэхе хым, сэлам арихыгъ, къехъупла гъэр ариулагъ, лыхэр Пэнэ жыыкъуа щынчигъэх. Къыза гъээжьым, ахэр Бжыхъэкъуа къыдахъэхи Къамболэт икъэбар ышхэм афалотагъ. Ашнахыкыз къащэжьыгъ, ау аш фэдизым урысым ыпугуягъэр адигэ чылэм дэсигъуягъэр, ыгъээзэжьи, Агуя клохьи, джащ щыпсэугъ, къуитф иягъ».

КІЭРМЫТ Мос: «Тынэжъэрэ тятэжъэрэ нэбгырэ 18 ахэкын гъагь, нэбгыригбүр цыклюхээзээ тишина ошижигит энэ чөлөөнэ».

дунайм ехъягыгъэх, кло ашын гъум емынэм, төхвагъум арлыпьын кыштыгъэх. Джаштэу зы кэлээ цыкly, япшанэрэр къэхъуяа, кыщым ахын, гүччыпсымкээ агъэпскыгъагь, аш къыхэкъеу. Кышыкъу фаусыгъагь. Джа Кышыкъо къыдрагъажи къэхъуяа, сабыйхэр зэкээ къэнагъэх. Тэтиунэкъо ѿш шыпкъэхэу мы Бжын хъекъоякэ къыдэтысахъэгъэхъээ. Кышыкъо

Кірмыйтхэр зы бгырыпхы икы-
гъэу зэрэхүүхэрээр унэгүүш
— Нээжжукъохэр, Джэфыкъо-
хэр, Джанчерыкъохэр. Тэ Нэ
зэжжукъо Хъаджэм тытэгыг»

Джаущтэу унагьо пэпчъ зыкъэбар пыль, ахэри хъиштээ ахэри БжыхъэкъоякIэм итхыдээ зэхээзыблэрэ йахых. Къоджэ тхыдэр нахь ин, нахь бай. Арызыпыштыхъэгъе йуданэм джыри щыгыжыхъехэр ѩекIэх. Уахтэм ищэрэхъ чэрэгъу къэс хъугъээ шлагъэу къызэринэкIырэр мацкIэп. Революциер, колективи

зациер, колхозхэу «Мафэрэ», «Федэрэ» япэрытхэр, Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэр — Бжы хъэкьюа Ѣшигчээ нэгбүрэ 300 зэуаплэм Iухъэгъагъэх, 160-мэд къагъээжжыгъэп, зэоуж зэтэй

Гъэуцожыр зыпшэй дэкыгъэр
— чылэм итариых нэклубгохер
лужкух, зэкээ зэпрыдгъэзагъэл.
Чылэм ыцээ зыгъэлүүэ цыф
гъэсэгбай кыздэкигъ. Ахэм
зэкээм танэсигъэл. Ари кызд-
гурэло. Ау тигущыгъухэм къа-
лотэгъэ къэбархэр зэкээ уасэ
зыфешыгъуаех. Ахэр ллэуххэм
анэсийтых, гъашэм къыхэнэ-
штых.

КІЭРМЫТ Мухъдин: «Непэ тэ тыздэс Инэм зэйхыгь ыкли дахэ, ау Бжыхъэкъояклем узэрэ- щыгупсэфырэм фэдэу непэ аш- ушыгупсэфыщтэп, бырсыр хъугье — гъогур ары, мэшлокур ары, етланэ аш нахь бырсыр хъунеу къэльягъо, арышь, сэри се- гупшицыэ зыгъэпсэфырэм ты- клохымэ, чылэм унэ щысышы- нышь секлужыныэу, джащ фэдэу исхүхъягъау зысағъахазырын

Унэ ныкьюшхэр чылэм щитлэгтэйгүйжээ. Тэхүүтэмькье районым щызэбгырыкыгээ Бжыхээцэвэякшэхэм тээкү-тээклю къагъээжкы. Чылэ мэктэ цыклур зэрэштыгээ чылэшхоу къехүжынен нахынжхэм тыралогт. Күнчийн түфэлэ

НАТХЬО Хъамид: «Бжыхъэ-
къуаэ зэгорэм тхъамыкіэ шып-
къэ хъушт», — жьымэ алоштыгъ,
ау къехъуапсэхэу уахътэ къэ-
клонэуи къыхагъешищтыгъэ.
Джыдэдэм Бжыхъэкъоякіэм
ехъуапсэх. Тэ тыздэс Инэм
ычыплекіэ чылэм сыйдэсынэу
сэрэши, зыпэ къесымыштэн
щылэп, а тыздэшысым мэшюку

КІЭРМЫТ Мухъдин: «Инэмрэ Бжыхъэкъоякіләрэ километрибгү азыфагу дәлъыр, къаләу тызкэлъырысым удэлъедәштүими зи

зэрээзэтектийрэ щылэп».
Етланэ мары Инэмрэ Крас-
нодаррэ азығагу гьогу зэблэ-
кылпэхэр щашыщтых, мэшлоку
гьогуми укыымгъэуцууд удэхьа-
жышуущт, арышь, чылэр дэ-
гьоу кыыдэпщыжынэу къелья-
гьо. Бзэр къанэу, адигэ хабзэр,
адигэ макъэ зэхахэу, чылэр
хъужы ашлонгьомэ, Бжыхъэксъоя-

къэклощтэу сеплты.
ТІЭШЬУ Светлан.
Адыгэ Республикаим изаслуп

Культурээр, щынныгъэр, зэхъокыныгъэхэр

ШыкIэшIур уахътм дештэ

Адыгэ Республикаем күлтүрэмкэ и Министерствэ иколлегие игъектоигъэ зэхэсыгьоу илагьэм лъэхьаным диштэрэ Ioфыгъохэр зэрагъецакIэхэрэм щитегуышыагъэх.

Республикэм күлтүрэмкэ иминистрэ иапэрэ гудзэу Ольга Гавшинам идокладэу искуствэхэмкэ кIэлэцIыкly еджапIэхэм зэхъокыныгъэу ашыклохэрэм афэгъехыгъэр охтэ зэфэшхъафхэм ательятааг.

Лъэпкэ проектэу «Культурэр» 2020-рэ ильэсэм Адыгейим зэрэщацакIэрэр, 2021 — 2023-рэ ильэсхэм шынныгъэ тедзэ зыщизэрагъетоирэ кIэлэцIыкly еджапIэхэм зэхъокыныгъэу афэхъущтхэр къэралыгъю программэу зэршытыр О. Гавшинам хигъеунэфыкIыг.

«Искуствэхэмкэ кIэлэцIыкly еджапIэхэр — Урысыем иех» зыфиорэ проектыр 2018-рэ ильэсэм кыщегъяжьагъэу хэгъегум ишъолырхэм ашкло. Искуствэхэмкэ кIэлэцIыкly еджапIэхэр муниципальнэу щытыгъэх, джы ахэр шыолырхэм күлтүрэмкэ ягъеорышапIэхэм аратжых.

Мурад шхъяIэр

КIэлэцIыкхэм ягъесэнныгъэ нахьышоу зэхэшгэйзэним, искуствэхэмкэ кIэлэцIыкly еджапIэхэм (ДШИ) ямэхъанэ къэлэтигъэним проектыр фэгъехыгь. ДШИ-м мылькоу илмэхъаныгъэ фэшыгъэним, кIэлэцIыкхэм ягушхъэ куячэ къэлэтигъэним, творчествэм чыпIеу щырьилем зэгъеушомбгүйзэним къэралыгъо къулькүшIэхэр пыльых.

2019-рэ ильэсэм щилэ мазэм кыщегъяжьагъэу Адыгэ Республикаем и ДШИ-хэм япроцент 33-рэ күлтүрэм игъеорышапIэхэм аратжых.

Муниципальнэ кIэлэцIыкly еджапIэхэм «Гупчэ гъэлэорышапIэхэр» 2019 — 2024-рэ ильэсхэм афашиштыг. Гушыилем пае, Яблоновскэ псэүлээм, Инэм, Афысыпэ яеджапIэхэр Тэхъутмыкье районым и ДШИ-м иквутамэхэу щитыгъ.

Кошхъаблэ районымкэ Натырьбыре ДШИ-р М. Хъагъеуджым ыцIэ зыхыра Кошхъаблэ ДШИ-м иквутамэу щитыгъ. Тууцожь районым иеджапIэхэр Лъэустэнхъаблэ и ДШИ иквутамэхэу хъунх альэкъицтыг.

Джырэ уахътэ зэхэшэн Ioфхэр агъеакIэх. Гэсэнныгъэр зэдийштэу лъыгъяжьотэгъэнимкэ «Гупчэ гъэлэорышапIэм» мэхъэнэ ин раты. Республикаем ДШИ 20-м

нахьыбэ ит. Ильэси 5-м кыщегъяжьагъэу ашеджэхэрэр нэбгырэ 5370-рэ мэхъу.

Рагъэжьэгъэ зэхъокыныгъэхэр зэрэлтыкIуатэхэрэм гъезет-еджэхэр ашыдгъэгъозэштыг.

Адыгейим Фэгъехыгъ

Къэралыгъо гъэпсыкIэ илээ Адыгейир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм ипэгъокIеу республикэм Ioфхъабзэхэр щэкло.

Республикэм күлтүрэмкэ иминистрэ игуадзэу, Урысыем, Адыгейим, Ингушетием күлтүрэмкэ язаслужене Ioфышиэу ШыуапцIэкъо Аминэт зэфэхысъяхъэр зэхахъэм кышишIагъэх.

— Урысыем и Президент и Указэу 2017-рэ ильэсэм чыпьюгъум кыдэкыгъэр дъяцакIэзэ, Адыгейир ильэси 100 зэрэхъурэм фэгъехыгъэ Ioфхъабзэ 18 джырэ лъэхъан тэгъэцакIэ, — кырIуагъ ШыуапцIэкъо Аминэт. — Адыгэ күлтүрэм и Дунэе фестивалэу Йоныгъо мазэм зэхэтшагъэр гъешIэгъонэу Мыеекуапэ щыкIуагъ.

Художественэ творчествэмкэ кIэлэцIыкхэмрэ ныбжыкIэхэмрэ я Дунэе фестивалэу «Адыгейим ижъогъожьхээр» гум шукIэ кынэхыгъ.

Лъэпкэ кIэлэцIыкly ансамблэу «Мыеекуапэ инэфильхэм» Урысыем изэнэкъокуу и Диплом кыдахыгъ, Москва щызэхашгэгъэ хэхыгъэ концертим рагъэблэгъагъ. Хэгъегум иансамблэ анах дэгүхүм ашыщэу «Мыеекуапэ инэфильхэм» Москва щыуджыгъ. Адыгэ Республикаем инароднэ артистэу Нэнжж Айдэмыр ансамблэм ихудожественэ пащ, Адыгейим иобилей фэгъехыгъэ зэхахъэхэм ахлажьэ.

Раххуухъэгъэ унашхъэхэр шэпхъэ лъагэм диштэу гъэцэкIэгъэнхэм фэшлеспубликэм күлтүрэмкэ иминистрэ Ioф зышшэйт купыр эзхишга.

Зэпахырэ узым кыхэкIэу адгэхэм ИльэссыкIэр зэрагъэм-фэкIыштыгъэм фэгъехыгъэ Ioфхъабзэр зэхашагъэп. Лъэпкэ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцIэ зыхырээр, къэралыгъо ордэвилкэшьокло ансамблэу «Исламыр» зэхахъэхэм икьюу ахлажьэхэп.

Хэхэр сурэт ашыгъэх. Министерствэм иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ зэхэшэн Ioфыгъохэр зэрихагъэх.

Лъэпкхэм язэгурьоныгъэрэ язээгэйнныгъэрэ тхыльеджапIэхэр зэрэхэлжэхэрэр, театрэхэм яфестивальхэр щынныгъэм зэрэдыштэхэрэр, Адыгэ Республикаем иартистхэм яконцертхэу Абхазын щыкIуагъэхэр зэкьошнагъэм игъэптиэн зэрэфэлжэшагъэхэр, адыгэмэ якультурэ, яшэн-хабзэхэр тимыльэпкэгъухэм зэрэшгэшагъоныр, Ioфхъабзэхэр плуныгъэм, мамыр псэукIэм зэрэфэлжэхэрэр ШыуапцIэкъо Аминэт кыытуагъ.

Адыгэ ашугэу Тууцожь Цыгъо фэгъехыгъэу Гъобэкьюае зэлкIэгъо щызэхашагъэм шIэжь гупшишэр щыпхырашыгъ.

Адыгейим икъэралыгъо гъэпсыкIэ ильэси 100 зэрэхъурэм республикэм щыпсэурэ лъэпкхэр чанэу зэрэхэлжэхэрэр коллегиет изэхэсигъо мэхъэнэ ин щыратыгъ.

Адыгейим иобилей ехъулIеу буклетхэр кыдахыгъыцтыг, нэрыльэгъу Iэпилэгъухэр, мэкъэгъэхъухэр мэфэкI теплэе ялэу агъэпсыштыг.

Раххуухъэгъэ унашхъэхэр шэпхъэ лъагэм диштэу гъэцэкIэгъэнхэм фэшлеспубликэм күлтүрэмкэ иминистрэ Ioф зышшэйт купыр эзхишга.

Зэпахырэ узым кыхэкIэу адгэхэм ИльэссыкIэр зэрагъэм-фэкIыштыгъэм фэгъехыгъэ Ioфхъабзэр зэхашагъэп. Лъэпкэ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцIэ зыхырээр, къэралыгъо ордэвилкэшьокло ансамблэу «Исламыр» зэхахъэхэм икьюу ахлажьэхэп.

Шыольырхэм якъэгъэльгъонэу «Адыгейим икъушхъэхэр» зыфиорэм Москва, Къэбэртэе-Бэлькъарым, Къэрэшшэ-Шэрдэжэссым, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Ростов хэкум, Адыгейим ясурэтышIхэр щызэлукIагъэх.

Мыеекъопэ районым ичыпIе да-

хэхэр сурэт ашыгъэх. Министерствэм иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ зэхэшэн Ioфыгъохэр зэрихагъэх.

Лъэпкэ проектэу «Культурэр» 2020-рэ ильэсэм республикэм зэрэшгэцакIэрэм ШыуапцIэкъо Аминэт кытигушыагъ.

Адэтхэр зэрагъецакIэжыхэрэм, Джэджэ районым итхыльеджэлэ Гупчэ Iэпилэгъу зэрэфэхуу гъэхэм, нэмийкIхэм ягугуу зэхахъэм кытигушыагъ.

Шыольыр проектэу «Творческэ цыфхэр» зыфиорэр зэрэлтэгъяуатээрэм зэхэсигъю щитегуышыагъэх.

НыбжыкIэхэм ягъэджэн

Урысыем иапшьэрэ еджапIэхэм Адыгейим щыц ныбжыкIэхэр еджакIо зэрагъакIохэрэм А. ШыуапцIэкъом зэхахъэм хэлажьэхэр щигъэзьозагъэх.

Күлтүрэмкэ Министерствэм республикэм ишыкIэгъэ кадрэхэм ягъэхызырын мурад хэхыгъэ фыри. Санкт-Петербург, Краснодар, Ростов, нэмийкIхэм яеджапIэхэм тиньжыкIэхэр ачIэхагъэх. Министерствэр студенчэр зэрэджэхэрэм лъэлпээ, зэфэхысъыжыхэр ешых.

ЕплтыкIэхэр

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние ипащэу Къулэ Мыхыамэт, Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо академическэ къэшьокло ансамблэу «Налмэсэм» ихудожественэ пащэу Хъоджэе Аслын, Адыгейим искуствэхэмкэ иколледжэу Тхъабысымэ Умарэ ыцIэ зыхырэм ипащэу Куфэнэ Шамсэт, нэмийкIхэри зэхэсигъю хэлэхжагъэх, уччэжэгъу зэфэхуу гъэх.

Къулэ Мыхыамэт кытигушыагъ, Ioфшэнэбэ тапэ иль.

Республикэм күлтүрэмкэ иминистрэу, коллегиет ипащэу Аульэ Юрэ зэхахъэр зэришагъ. ЗэлъыIэссыкIэ амалхэр агъэфедэхээ зэрэхэхэвчэвэ купхэм тапэкIи Ioф зэрэшшэйт, проектихэр гъэцэкIэгъэнхэмкэ шыкIэшухэр зэрагъэфедэштхэм кытигушыагъ.

Зэхэсигъю нэмийкI Ioфыгъоххэри кытигушыагъ.

ЕМТЫИЛЬ Нурбий.

**Зэхэзшагъэр
ыкIи кыдэзы-
гъэкIыэр:**
Адыгэ Республикаем лъэпкъ IoфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкъэ-
гъухэм адярияэ зэпхы-
ныгъэмкIэ ыкIи
къебар жууцээ
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыагъэр:**
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэлэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээу, шрифтыр
12-м нахи цыкIунуу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъгъэхэр редакцием
зэктэгъэжийх.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутийн IoфхэмкIэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэльы-
IэссыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкIэмкIи
пчагъэр**
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1949

Хэутийн узцы-
кIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщаушыхъяхъэх
уахътэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъяIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяIэм
игуадзэр
МэцлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъо
А. Н.